

הרה"ק מוה"ר ר' אהרן הגדול מקארלין זצ"ל

א.

אחד מיוחד שבתלמידי „המגיד“, שנקרא בפי החסידים בשם „רבי אהרן הגדול“, עליו אמר הגאון הקדוש „הרב“ בע"ס התניא והשרע, שהוא הי' כקור „אהבה“, שגם אדם פשוט בבואו אל המקום שעמד רבי אהרן הגדול בשעת תפלתו, הי' מתמלא ברגשי אהבה לה' עד שלא הי' יכול לזוז ממקומו עד אחר גמר התפלה.

הר"א הגדול הי' בעל גלוי עינים, אותו בחר ה„מגיד“ להיות שלוחו לכל מקום שהי' צריך לגלות את החוטאים והפושעים אשר מתחפשים ומסתירים א"ע תחת מסוה של יראת שמים.

דרכו בקודש הי' לנסוע ממקום למקום להפיץ דרכי החסידות בקרב ישראל, ויסופר עליו בסי' גבורות ארי"א ה"ערה כ' בזה"ל:

בעת שהרב החסיד המפורסם ר' אהרן הגדול מקרלין נ"ע נסע מעיר לעיר להשיב רבים מעון, בא ל"ק קעניגסבערג ונתאכסן בבית הרב הגאון האב"ד והתמהמה שמה עד אחר הפורים, ובימי הפורים הי' שש ושמח מפוז ומרקד ושר בנעימות קולו את הפיוט „אקדמות מילין“ והוא מפורסם, וכשנסע משם הפליג בשבח הגאון האב"ד ואמר שהוא עבד נאמן לה'. ומפי אחרים שמעתי שהגאון החסיד המגיד דמעזריטש זצ"ל אמר זאת על הרב דקעניגסבערג.

ויסופר עליו עובדא נפלאה, פעם אחת באה לפניו אשה אחת ודמעתה על לחי' בבכי, כי הגיעה לצרת הבת, שנשתדכה לאיש אחד והבטיחה לו נדן סך כך וכך, וכבר עברו שנים אחדות ולא תוכל לסלק את הנדן ועתה בא החתן לנתק קשר השידוך אחרי אשר לא קיימה הבטחתה... הרה"ק שאל אותה כמה התחייבה א"ע לנדן ואח"כ הלך אל הארגו שלו ולקח משם צדור הכסף כל הסכום ונתן לה שתסלק את הנדן ותשיא את בתה בקרוב.

עברו שבועות אחדות, והנה האשה הנ"ל באה עוד הפעם לפניו בבכי כי לא תוכל להשיא את בתה מפני שלא תוכל לעשות לה בגד לחופה, הרה"ק שאלה כמה היא צריכה על בגד כיו"ב, ולקח סכום זה מהארגו ונתן לה.

הרבנית לא יכלה עוד עצור ברוחה ושאלה אותו, בשלמא בפעם הראשונה שבאה בבכי כי חסר לה הסילוק ועי"ז ינתק הקשר, בצדקה וצדק נתת לה הנדן,

א) הוא ספר תולדות הגאון החסיד מו"ה ארי' לייב עפשטיין זצ"ל הנ"ל אבר"ק ק"ב, הוא רבו של הרה"ק ר' יסקינד מהורארנע ז"ל בע"ס „יסוד ושורש העבודה“. והגאון מוהרא"ל הי' בעל מופת כמובא בסי' גבורה ארי הנ"ל והחליף סכתבים עם הרבי ר' יונתן אייבשיץ זצ"ל בע"ס אורים ותומים ובז"פ אודות כוונת התפלה וסורות ויחודים ראה שם, והי' מפעריצי הבעש"ט ותלמידיו נ"ע וללה"ה.

שהלא היא מצות הכנסת כלה, אבל עתה שבאה על אודות בגד לחופה, בגד כיו"ב לא מעכב את הנשואין ותוכל להנשא גם בלא בגד-חופה, ועי"ז לא ינתק הקשר, בכך לדעתי הי' מצוה גדולה מזו לחלק סכום זה לעניים על לחם לפי הטף. הרה"ק ענה לה, דע לך שגם אלי דבר יגונב ובעת הלכתי אל הארגז לתת לה כסף על בגד-חופה נפל ברעיוני דבר זה אולי יותר נכון לתת סכום זה לעניים ולחם לפי הטף, והתכוונתי ואשאל לנפשי ממי בא אלי רעיון זה? אם מצד היצר טוב, מדוע לא עוררני על מצות לחם עניים ביום אתמול, ורק עתה בשעה שהנני הולך לעשות מצוה לשמח לב כלה עני' שלא תתבייש ביום חופתה, עתה בשעה זו בא אלי בטענה שגוטב לקיים בסכום זה מצוה יותר גדולה מזו, שמע מינה שאין זה מצד היצר טוב כי אם מצד היצר הרע ועי"כ מיהרתי לתת לה. בינה נא את עד היכן הרברים מגיעים, איך קיימו מ"ש פלס מעגל רגליך וכל דרכיך כונו, וגם מ"ש אורח חיים פן תפ"ס, בחכמז נפלאה. (וע' מו"ק ס' ע"א).

ב.

הרה"ק מוהר"א הגדול בספרו „בית אהרן“ מפוזרים מרגליות טובות ופנינים יקרים, דברים מקוריים הנובעים מברכה העליונה וכדאי להזכיר כאן למצער „עשרה דבריא“. מדברים הקדושים שהי' אומר :

א) עצבות אינה עבירה, אבל מטמטמת את הלב יותר מכל עבירות שבעולם.
 ב) מקוה, אינה מצוה, וכבר בטלוהו לטבילה זו, אבל מקוה מביאה לכמה טובות יותר מכל מצוה.

ג) שמחה, מה שאנו מדברים משמחה, לא משמחה של מצוה, כי אם משמחה, מה שכל איש מ'שאל צריך לשמוח בזה שהוא יהודי, ומי שאינו שמח בזה, סימן הוא שלא ברך מעולם ברוך שלא עשני גוי.

ד) עצבות, הוא שאול תחתית, כי מהו עצם העצבות שחושב כי מגיע לו הרבה, וחסר לו הרבה, והכל רק לעצמו, והיתכן לחשוב תמיד רק על עצמו, העיקר שלא יחסר לעילא.

ה) מרירות, הוא שבירת הלב, לדעת שלא התחיל מאומה, שום דבר אי אפשר להשיג בלי מסירת נפש, ויחשוב האם הי' לי מסירת נפש? ואם לא התחיל מאומה ומ"מ יש לו הצטרכותו, ישמח על זה.

ו) כל העולם אינו כדאי בעד חוט א' של יראה, יראה בלא אהבה אינה בשלימות, אהבה בלא יראה אינה כלום.

ז) כל זמן שלא יחשוב אדם את עצמו ל„אדם חשוב“ אי אפשר לשחרר את עצמו מן הרגילות.

ח) שלשה דברים אוהב אני לפוטם במהרה ובמהירות האפשרית, דרך ארץ, דרך, ומחץ.

ט) העולם הזה הוא השפל מכל העולמות, והוא גבוה מכל העולמות.

י) אי אפשר שתהי' אמת גם תנועה קטנה בלא מסירת נפש, חכמה בלא לב אינה כלום.

בס' שירת שלום בליקוטים, מביא בשמו שהי' מרגלא בפומי' לומר : „הלואי

זיכולתי לאהוב את הצדיק מישראל, כמו שאוהב הקב"ה אפילו את הרשע מישראל".

וכן ה' אומר: אהבת עולם בית ישראל — אע"פ שבית ישראל משוקע באהבת עולם, ותענוגי עולם, — עמך אהבת, מ"מ אתה, עמך אהבת, כמו שאו"ל: בין כך ובין כך קרוים בנים.

נפשו יצאה בדברו ברוב חיבה ואהבה להשיית ותוה"ק, ובתשוקתו הצוה להדבק בהשיית נפטר בשנת הל"ו לימי חייו בחוהמ"פ י"ט לחורש ניסן שנת תקל"ב, תנצב"ה. וע"י מצבתו צוה לחקוק כרברים האלה:

פ"ג פ' הנו"ד מאשה פ', שהוא פב"פ אשר זכה וזיכה את הרבים כמה פעמים, וכמה פעמים מסר נפשו במס"נ ע"ו לפי שכלו לזכות את הרבים והי' מוכיח לרבים בתוכחה מגולה ואהבה מסותרת לקרב את ישראל לאביהם שבשמים וליחרם ביחוד גמור.

